

VAN MENS TOT MENS

LEDENORGAAN VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK 'HUMANITAS'

NUMMER 2 - ZEVENTIENDE JAARGANG - JUNI 1969

RED. MR. G. EBBELING EN H. VAN SCHAAIK — VERSCHIJNT 5 MAAL PER JAAR

Tabé CCKP

Op 1 januari van dit jaar heeft zich in alle stilte opgeheven de Stichting Centraal Comité van Kerkelijk en Particulier Initiatief voor Sociale Zorg t.b.v. Gerepatrieerden.

Achter deze wat langademige naam verbergt zich de instelling, die bij velen bekend is onder de afkorting C.C.K.P.

De opheffing van deze stichting is vrij geluidloos gegaan; toch lijkt het ons de moeite waard om even stil te staan bij dit feit, want het is niet overdreven om te zeggen, dat het C.C.K.P. een bijzonder belangrijke rol heeft gespeeld in wat we rustig een volksverhuizing op grote schaal mogen noemen.

Waar wij op doelen is de repatriëring van de Nederlandse bevolkingsgroep uit Indonesië, die ongeveer geschat kan worden op 300.000 personen.

Bijna de helft hiervan is tijdens de Japanse bezetting in het toenmalige Ned. Indië geïnterneerd geweest of heeft deze tijd in krijgsgevangenkampen doorgemaakt. In deze kampen, het zij hier terzijde opgemerkt, zijn in totaal ongeveer 33.000 mensen omgekomen.

Na de oorlog tot aan de soevereiniteitsoverdracht, behalve in de periode augustus 1945 tot en met december 1949, zijn tienduizenden Nederlanders voor herstel van gezondheid naar Nederland gezonden. Velen van hen, ± 45.000, zijn voorgoed in Nederland gebleven; de meesten echter zijn weer teruggekeerd voor de 'Wederopbouw van Indonesië'.

In 1952 waren al circa 100.000 Nederlanders definitief gerepatriëerd. In 1956 al meer dan 200.000.

Overheidsvoorzieningen waren nodig en kwamen in de loop der jaren tot stand op het gebied van o.m. overtocht, maatschappelijke begeleiding, opvang bij aankomst, kleding, verkrijgen huisvesting, woninginrichting, de Europese huishouding, arbeid, onderwijs, medische, bejaarden- en jeugdzorg.

Van het begin af werd, naast de Overheidsbemoeienis, met volledige financiële steun van de Overheid het Kerkelijk en Particulier Initiatief in-

geschakeld. In het C.C.K.P. werden alle krachten gebundeld, die voor of namens groepen van gerepatrieerden werkten en wilden werken. Er kwam een taakverdeling tot stand: de Overheid nam de materiële zorg voor haar rekening; het C.C.K.P. de immateriële en maatschappelijke agogische zorg. Eind 1957/8 volgde een tweede grote repatriëringsgolf van ongeveer 40.000 personen, toen het conflict om Westelijk Nieuw-Guinea leidde tot de uitdrijving van vrijwel de gehele Nederlandse bevolkingsgroep uit Indonesië. Daarna begon geleidelijk aan de overkomst van zg. 'maatschappelijke Nederlanders'. Dat waren in de eerste plaats z.g.n. 'spijtoptanten', Nederlanders, die aanvankelijk geopteerd hadden voor het Indonesisch Staatsburgerschap, maar in het nieuwe Indonesië op den duur toch hun plaats niet konden vinden. Individuele beoordeling bij de toelating in Nederland maakte dat hun overkomst circa tien jaren in beslag genomen heeft, in welke periode ongeveer nog eens 22.000 personen in Nederland zijn opgenomen op dezelfde voorwaarden en met dezelfde faciliteiten als de Nederlandse staatsburgers die niet voor verandering van nationaliteit hadden geopteerd. In 1962 volgde tenslotte de uittocht van de Nederlanders uit Westelijk Nieuw-Guinea (12.000 personen).

In totaal zijn ongeveer 300.000 personen gerepatriëerd, praktisch de gehele

Nederlandse bevolkingsgroep uit Indonesië. Hiervan is ongeveer de helft in de eerste tijd van hun verblijf in de door de Overheid gecontracteerde pensions en woonoorden opgevangen als overgang naar een zelfstandige huisvesting, waarvoor 5 pct. van de nieuwbouw woningwetwoningen is beschikbaar gesteld. De spreiding heeft bewust en noodwendig plaats gehad over het gehele land.

Een bijzondere arbeidsbemiddeling uitgaande van het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid, heeft geholpen bij de arbeidsinpassing van de gerepatrieerden, die mede dank zij de gunstige conjunctuur in het algemeen bevredigend verlopen is.

Een twintigtal bijzondere bejaardenhuizen is opgericht, waarin de bejaarde gerepatrieerden iets van hun eigen sfeer konden terugvinden.

Het C.C.K.P. beschikte over een korps maatschappelijk werkers, die de gerepatrieerde gezinnen in de contractpensionsperiode bijstonden. Bovendien verzorgde het C.C.K.P., in overleg met de Nationale Federatie voor Huishoudelijke en Gezinsvoorlichting, een speciaal op deze groep ingestelde voorlichting op huishoudelijk gebied.

Daarnaast was er in de contractpensions een begeleiding door geestelijke verzorgers met een Indische achtergrond van de Protestantse en Katholieke kerken. Na de definitieve huisvesting werd de maatschappelijke begeleiding overgenomen door levensbeschouwelijk gerichte organen voor maatschappelijk werk, die daarvoor allen aparte diensten voor gerepatriëerdenzorg (bij Humanitas waren het z.g.n. secties) in het leven hebben geroepen.

In de laatste jaren zijn in overleg met de Departementen van C.R.M. en O en W op initiatief van het CCKP bijzondere maatregelen genomen ten behoeve van de gerepatrieerde schooljeugd ivm de gebleken gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal van vooral de laatste groepen van repatrianten. Daarvoor zijn een dertigtal 'remedial teachers' aangesteld in de gemeenten met grotere concentra-

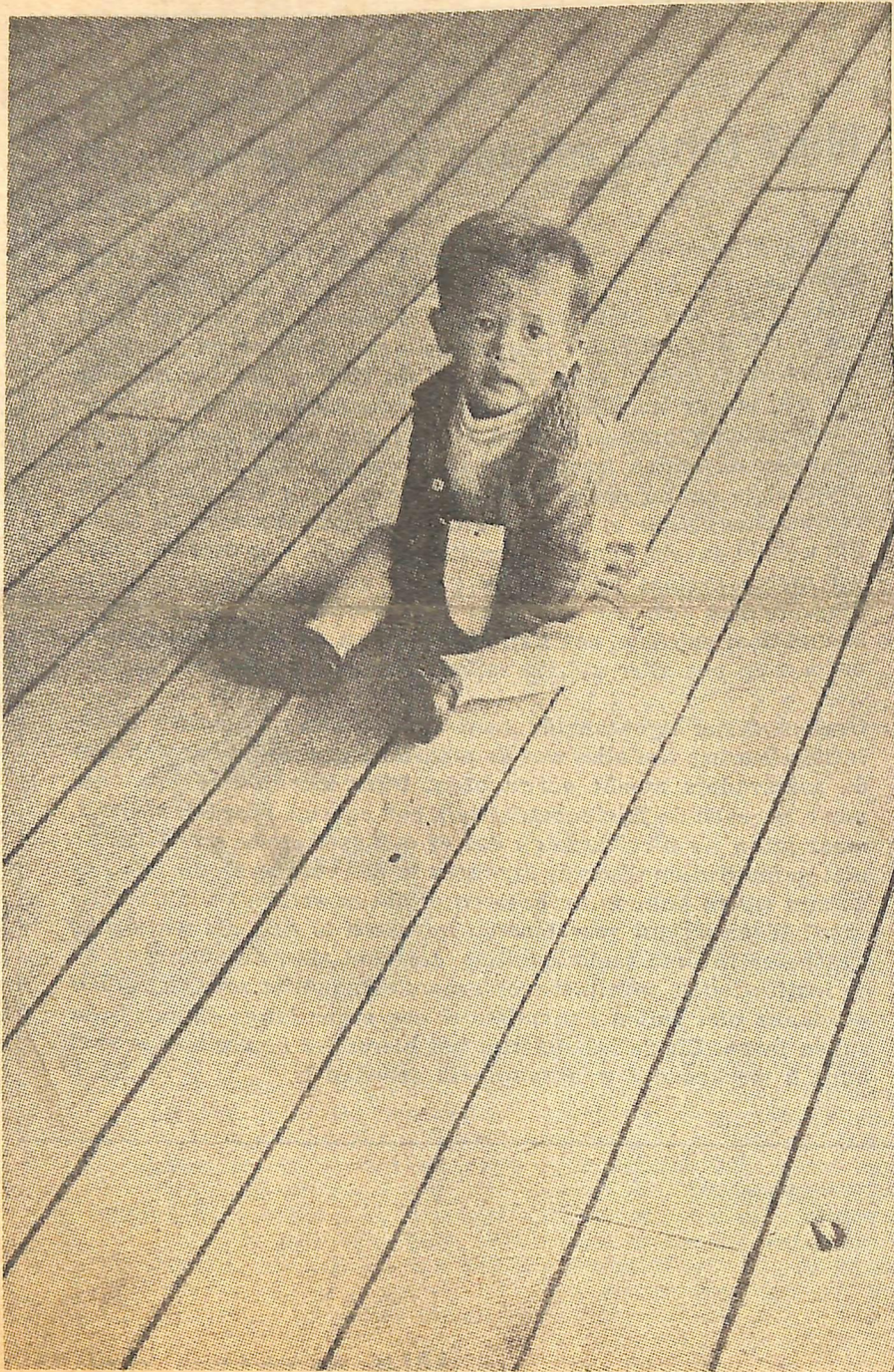
ties van gerepatrieerde schooljeugd terwijl bovendien speciaal lesmateriaal is samengesteld en uitgegeven om ook de meer verspreid wonende kinderen te kunnen bereiken.

In 1968 zijn nog ruim 300 gezinnen gerepatriëerd, in hoofdzaak spijtoptanten. Met hun aankomst is aan de repatriëring praktisch een einde gekomen, afgezien uiteraard van de overkomst van degenen, die op eigen kracht naar Nederland kunnen komen (zonder faciliteiten).

Uit het bovenstaande blijkt wel van welk een groot belang het werk van het C.C.K.P. met betrekking tot de repatriëring is geweest. Dat deze repatriëring, zonder al te grote sociale problemen, men kan wel zeggen, bijna geruisloos is verlopen is zeker niet in de laatste plaats te danken aan het werk dat door het C.C.K.P. is verricht. Het is zelfs zo goed gegaan dat het gerust een merkwaardig verschijnsel genoemd mag worden, dat wij Nederlanders over het slagen van deze massa-integratie maar weinig ophef hebben gemaakt. Het is namelijk een enorme prestatie geweest, ook van de Indische gerepatrieerden zelf. In het buitenland is het met bewondering opgemerkt. Er is herhaaldelijk over geschreven en de B.B.C. heeft er zelfs een documentaire aan gewijd.

Geenszins wil daarmee gezegd zijn, dat voor degenen die gerepatriëerd zijn nu alle problemen van de baan zijn, verre van dat. Maar wel kan als waarschijnlijk worden aangenomen, dat zij alle hulp die zij nu nog nodig hebben via de gewone Nederlandse instituten en instellingen kunnen verkrijgen en dat geen bijzondere maatregelen en geen bijzondere instituten meer nodig zijn om het proces van de repatriëring en wat daarop volgt als zodanig sociaal te begeleiden. Grote waardering moet worden uitgesproken aan het adres van diegenen die zich voor het werk ten behoeve van de gerepatrieerden, vaak met hun gehele persoonlijkheid en met groot enthousiasme, hebben ingezet.

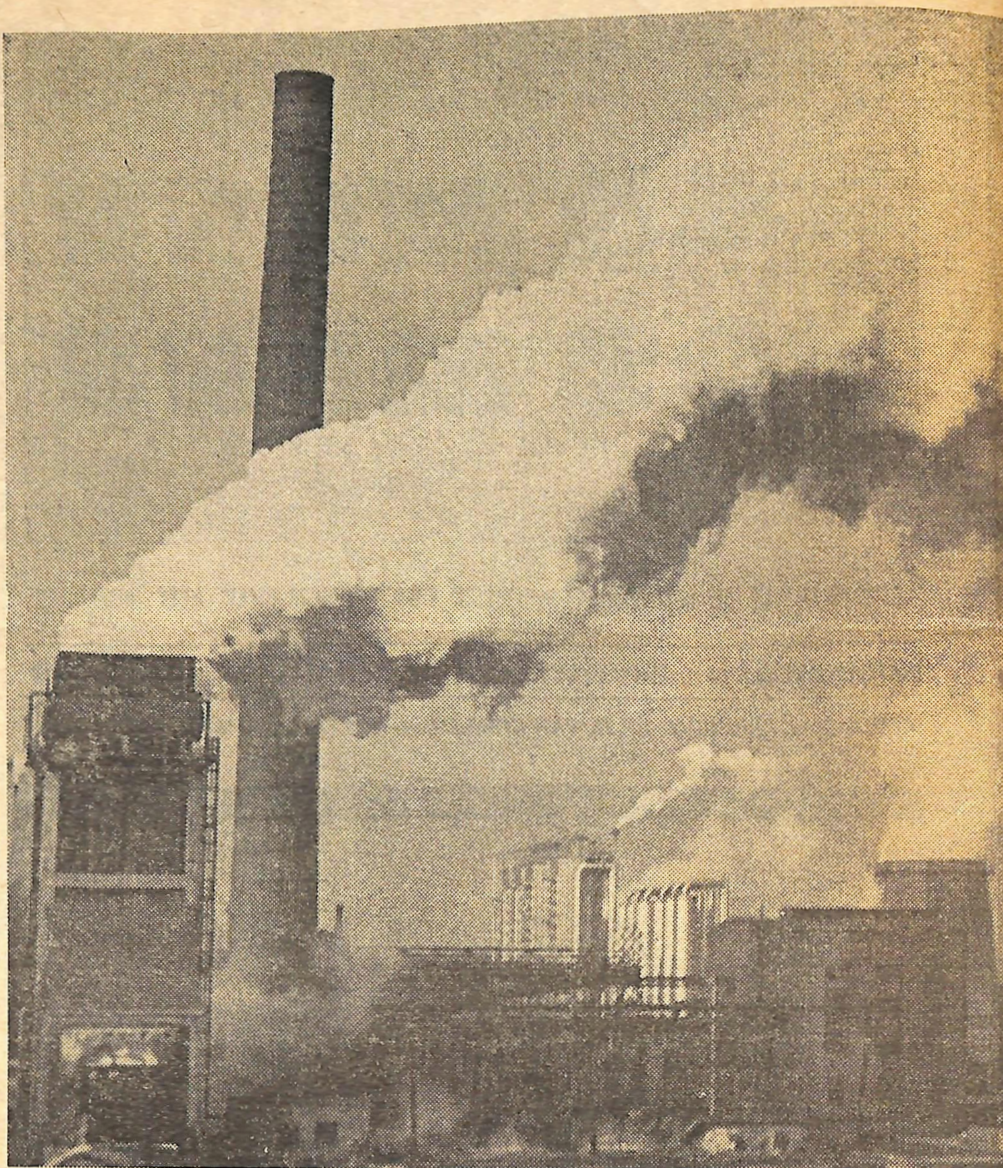
T. v. Grootheest

Niet langs elkaar heen leven

Uit de stukken voor de Rijksbegroting voor 1969, en wel in het bijzonder uit de 'Memorie van antwoord' is duidelijk op te maken dat van ministeriële zijde steun wordt gegeven aan het particulier initiatief voor samenlevingsopbouw en welzijnsbevordering. Hoewel velen van hoog tot laag en ook uw redactie het nog steeds moeilijk hebben met te zeggen wat met samenlevingsopbouw precies bedoeld wordt (dat is een andere zaak, daarover misschien later) weten we wel dat aan de stedelijke, provinciale en regionale welzijnsorganen doch ook aan de levensbeschouwelijke of algemene instellingen voor maatschappelijk welzijn daarbij een taak wordt toegedacht. Een deel van onze vereniging bestaat bijvoorbeeld uit de zogenaamde samenwerkingsorganen van wie verwacht mag worden dat zij, geruggesteund door subsidie, ook hun bijdrage aan de maatschappelijke opbouw en ons aller welzijn zullen leveren. Dat zijn de instituties.

Onze moderne ingewikkelde maatschappij kan niet zonder institutionalisering van alles wat de mensheid in vroeger eeuwen van de aartsvaders mocht verwachten. Daar kleven nadelen aan, maar, gegeven de juiste mentaliteit, ook enorme voordelen. Goed, maar laten we niet vergeten dat er ook veel goede en spontane niet-geinstitutionaliseerde krachten in ons volk leven die ook het welzijn willen kunnen bevorderen of het onwelzijn willen tegengaan. Waar we nu voor moeten oppassen is dat, als we straks wat beter in deze taakvervulling gegroeid zijn, de spontane en de institutionele welzijnsbevorderaars elkaar niet zouden vinden of elkaar niet zullen aanvullen of nog erger langs elkaar heen zullen leven. Uit de inhoud van het hieronder geplaatste artikel kunt u merken dat waakzaamheid geboden is. RED.

We moeten de luchtvervuiling progilactisch bestrijden

EEN DUIVELSE ZAAK

De duivel: 'Omdat ik besta! Omdat ik alles heb voorbereid en een wereldomvattende organisatie voor de ondergang heb opgebouwd. En u kunt mij geloven als ik zeg, dat mijn organisatie gesmeerd loopt. Wij hebben de mens ingesloten, wij hebben hem in de tang genomen en hij kan niet ontsnappen. Idealistische dwazen als U worden onder de voet gelopen of onschadelijk gemaakt. Wilde U iets zeggen? Ik zie, dat U mij niet gelooft. Luister: ik heb alle gebieden van het menselijk leven met mijn beginselen doordrongen. In alle bureaus, overheidsinstanties, ministeries, genootschappen en verenigingen, waartoe zij ook dienen, heb ik mijn agenten, ambtenaren, medewerkers en vertrouwenslieden. Ik vergiftig systematisch alles wat de mens voor zijn bestaan nodig heeft: de lucht, die hij inademt en het water, het menselijk voedsel en de bodem, waarop het moet groeien. Ik vergiftig de dieren, de planten, het landschap, de gehele natuur waar de mens niet buiten kan. Dat heb ik al gedaan en ga er mee door. Ik stel al deze schreeuwende ellende als welvaart voor en de mensen merken het bedrog niet.'

Dit is een citaat uit het boek 'Bij de

duivel te gast' geschreven door Günther Schwab.*) Hij beschrijft hoe de hoofdduivel met behulp van subduivels, zoals de stinkduivel, de lawaaiduivel e.a., al eeuwen lang bezig is de mensen ideeën in het oor te fluisteren. Ideeën, die uiteindelijk moeten leiden tot een vernietiging van de natuur en daarmee van de mens. De inhoud van het boek is wellicht wat overdreven, maar toch wel het overwegen waard. Ook in Nederland — en in welk land niet — is men bezig lucht en water te vervuilen. Je zou kunnen zeggen dat de ommekeer in de aanval op de natuur begon met Pinksteren 1968.

In de tuindorpen rond Amsterdam kregen veel mensen last van hun keel, ze werden misselijk en hadden braakneigingen. De oorzaak was door de artsen niet duidelijk vast te stellen. Iemand kreeg een slim idee en belde Mobil op met de vraag of zij, hoewel de zaak nog niet officieel en met groot vreugdevertoon in bedrijf gesteld was, misschien had proefgedraaid. Mobil wist van niets. Later bleek, dat er wel was proefgestoomd. Ongeveer dezelfde tijd kwamen berichten los over een eventuele vestiging van Progil, producent van zwa-

velkoolstof. Enkele mensen in Amsterdam voelden weinig voor de rol van consument van eventuele afvalstoffen van dit chemische bedrijf. De eerste, nog ongecoördineerde, protestbeweginkjes kwamen van de grond en de actie werd gevoerd door die mensen, die enige fysieke hinder hadden ondervonden van het proefdraaien van Mobil.

Onder hen waren asthmapatiënten, die op aanraden van de huisarts of specialist, juist uit de stad Amsterdam (uitlaatgassen) naar de tuinsteden waren verhuisd.

Er borrelde nog meer, maar van samenwerking was nog nauwelijks sprake. Maar wat zo dikwijls gebeurt, gebeurde ook hier: vermoedelijk door toevoeging van een katalysator kwam de 'chemische' verbinding tot stand. Wat die katalysator is geweest, is niet meer precies te achterhalen, maar het resultaat was er en manifesteerde zich onmiskenbaar. Men heeft elkaar gevonden en gezamenlijk bracht men een actie op gang, waarvan het einde niet te zien en het resultaat moeilijk voorspelbaar was. Eén van die op zichzelf staande activiteiten was het rapport — na gedegen studie samengesteld — van het biolo-

gendispuut 'Congo'. Op een wens-in, door de Partij van de Arbeid in januari 1969 georganiseerd, werd dit rapport naar voren gebracht. Bovendien werd de wens geuit, dat de hearings, die Burgemeester en Wethouders ter informatie van de Gemeenteraad wilden organiseren, openbaar zouden zijn. De op de wens-in aanwezige raadsleden gaven schoorvoetend toe dit verzoek bij B. en W. naar voren te brengen. De pers was zo vriendelijk dit in de verslagen vast te leggen. De kranten waren ook doende de Amsterdammers en vele anderen te helpen hun mening te bepalen. Een journalist, tegenstander van de Progil-vestiging, kreeg van zijn hoofdredacteur (van een avondblad overigens) een schrijfsverbod opgelegd. De overall ontstane actie-groepjes begonnen, zoals al is gezegd, elkaar te vinden en kwamen tot overleg. Er werd een coördinatiecommissie opgericht, die trachtte overlappingsen te voorkomen, werkzaamheden te bundelen, een gezamenlijk correspondentieadres in 't leven te roepen e.d. De structuur van deze commissie was nauwelijks een structuur te noemen. Er was geen bestuur, bestaande uit voorzitter, secretaris en penningmeester; de werkzaamheden werden desalniettemin goed verricht. Even terzijde: de man die beloofd had wat aan de financiën te doen, was een minder valide; door deze activiteiten kreeg hij, wellicht is het iets te sterk uitgedrukt, een levensvervulling. Het Amsterdamse Gemeentebestuur was blij met deze ontwikkelingen. Een belangrijke bijdrage van haar kant was enige wijkcentra te pressen tot het organiseren van hearings. De

aan de urgentieopleiding van de Sociale Academies minder tegemoetkomingen van hun werkgevers, vooral wat de vrije tijd betreft, zouden moeten krijgen? Misschien kan in de toekomst de Raad voor Maatschappelijk Welzijn wel haar apparaat als coördinatiepunt en de organisatorische kennis van haar medewerkers ter beschikking stellen. Meer kan zij niet doen, zij is immers een stichting. Natuurlijk kan en mag zij praten over participatie en inspraak, maar verwezelijken kan zij deze zaken niet. Door het apparaat in te brengen en de bevolking te activeren tot het op gang brengen van acties, kan zij een inbreng hebben bij de ontwikkeling van een politieke naar een meer directe democratie. Een voorlichtingsambtenaar van de Gemeente bracht bij een bezoek van mij naar voren, dat die directe democratie, en we weten nog niet hoe die eruit zal gaan zien, er toch zal komen. Net zoals het algemeen kiesrecht er gekomen is. Het Gemeentebestuur is best bereid de ontwikkelingen te stimuleren. Zij weet echter nog niet hoe. Er is geen blauwdruk; die kan er in de toekomst wel eens komen op grond van deze en andere ervaringen, opgedaan in 'social actions', zoals de nieuwe methoden van de samenlevingsopbouw wordt genoemd. Ook deze methode moet door regelmatig toepassen verder verfijnd worden, zodat het maximale effect, dat daarmee wordt beoogd, er ook wordt uitgehaald. In het kader van de Progilaffaire heeft de social action misschien wel een te groot effect gehad. Bij de hearing in een kerk in Geuzenveld, waar ruim

VRIJWILLIGERSARBEID

Een van de belangrijke besprekingsonderwerpen op a.s. congres zal zijn een nota 'Sociale hulpverlening'. De inhoud zal geheel zijn toegespitst op het werk dat vrijwillige medewerkers doen of kunnen doen. De redactie plaatst in dit nummer twee artikelen die h.i. interessant zijn voor een grote categorie van medewerkers die zich met dienstverlening aan bejaarden bezighouden.

Red.

Vakantie voor bejaarden

Gelukkig is het grootste deel van de Nederlandse bejaarde nog zo fit, dat hij actief kan deelnemen aan allerlei vormen van recreatie. Wij zijn zelfs van mening, dat op de bejaarde veel meer dan nu gebeurt een beroep kan worden gedaan actief deel te nemen aan allerlei vormen van hulp- en dienstverlening ten behoeve van leeftijdgenoten, ouderen en jongeren.

Wij willen het nu echter hebben over de tijdsbesteding voor de bejaarde en wel in het bijzonder de vakantiebesteding.

Kortgeleden werd in Den Haag een 'actiecomité vakantie voor bejaarden' opgericht, die zelfs wil trachten in een marathon-t.v. uitzending geld voor vakantiebesteding van bejaarden ter beschikking te krijgen. Nu ligt een dergelijke bedelcampagne met de bejaarde als inzet ons niet zo erg; op verzoeken tot deelneming zijn we dan ook niet ingegaan. Dit wil echter niet zeggen, dat wij geen oog hebben voor de noodzaak, dat de bejaarde — evenals iedere burger — recht heeft op vakantie. Wij zijn ons echter wel bewust van de extra zorgen, die voor de reizen van bejaarden nodig zijn. Voor vele (vitale) bejaarden zullen deze extra zorgen niet nodig zijn; zij kunnen via de normale reisverenigingen en reisbureaus hun keuze bepalen.

In bijzondere gevallen echter zal het steeds de huisarts moeten zijn, die bepaalt of een bejaarde tot een vaak enerverende reis in staat is; de arts dient dan echter wel te weten met welke (extra) zorgen zo'n reis is omkleed.

Reizen met extra verzorging

De Stichting 'Uit boven zestig' (opgericht in maart 1968) heeft zich tot doel gesteld reizen met extra-verzorging — speciaal voor de ouderen — te doen verzorgen. Dit lijkt ons een zinvolle zaak; Humanitas heeft door middel van haar landelijk functionaris voor het bejaardenwerk dan ook een adviseurs-functie in het bestuur van deze Stichting aanvaard. Om nu deze extra-verzorging, die uiteraard een extra financiële belasting betekent, niet te zwaar op de reiskosten te laten drukken, doet de Stichting 'Uit boven zestig' een beroep op medewerkers met de volgende oproep.

Stichting uit boven zestig zoekt medewerkers

De Stichting 'Uit boven zestig' is een algemene instelling, die zich onder meer tot doel stelt om, in overleg met de erkende reisorganisaties speciale

reizen voor groepen ouderen te organiseren en met een aantal geselecteerde z.g. 'tour operators' een surplus aan service te bieden, welke vooral voor ouderen het reizen binnen en buiten onze landsgrenzen aantrekkelijk maakt. Tot deze service behoort — ook alweer als een onderdeel van werkzaamheden van de Stichting — het samenstellen van een stafbezetting voor zulk een reis.

De reisleiding, die financieel vrij wordt gehouden van kosten, moet beschikken over die kwaliteiten, die haar in aanmerking doet komen om voor de reizen van 'Uit boven de zestig' (U60) ingezet te worden.

De normale staf voor een groepsreis bestaat uit een leider, een verplegende, een gediplomeerd bejaardenhulpster of verzorgster en iemand die voor het recreatieve deel van de reis zorgt.

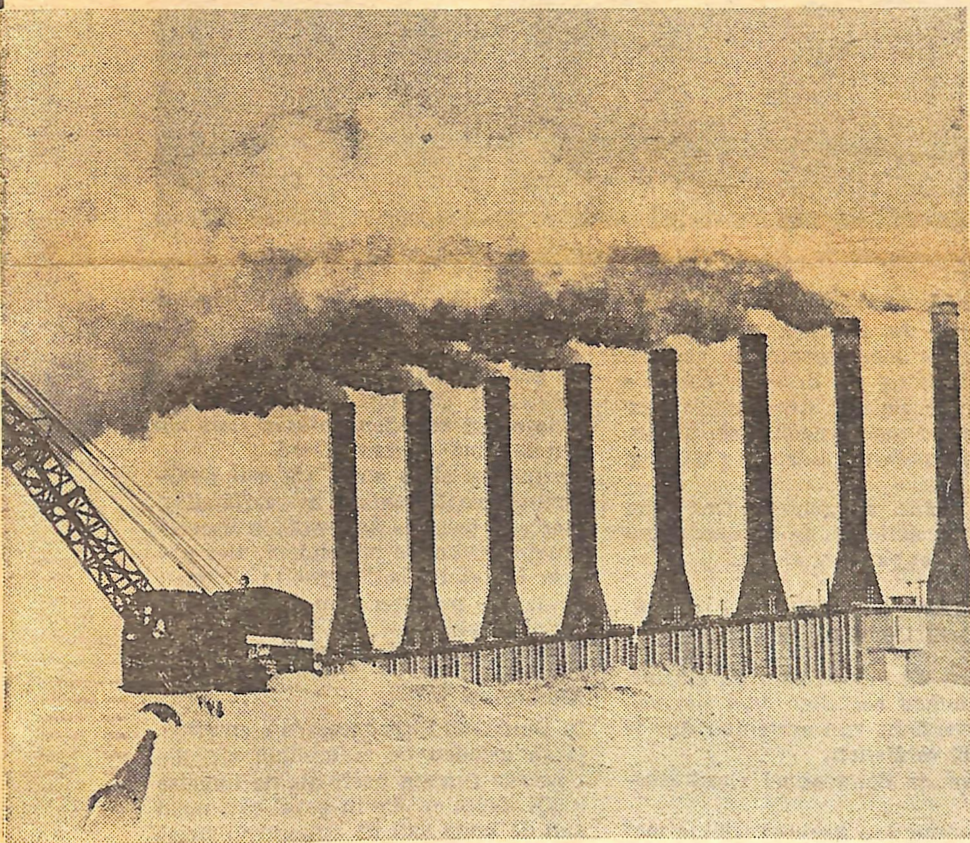
Het bestuur van de Stichting stelt zich voor dat er in ons land beslist wel een groot aantal vrouwen en mannen te vinden zijn, die meer dan belangstelling hebben voor dit recreatieve vakantiewerk voor ouderen. Wij denken vooral aan mensen, die onze reizen willen begeleiden, hetzij als leider, verpleger (ster) of bejaardenhulpster. Daarnaast zoekt de Stichting mensen, die over vrije tijd beschikken en bereid zijn de stichting in een bepaalde plaats of streek te vertegenwoordigen.

Wilt u die dit leest en die mee wil werken om zo een georganiseerde vakantiereis te doen slagen zich zo spoedig mogelijk wenden tot de DIRECTEUR VAN DE STICHTING P/A HET BUREAU VAN DE STREEK-V.V.V. IN VELD, LARENSTEINSE-LAAN 1.

U zult in ieder geval antwoord krijgen en wellicht dan heel gauw een uitnodiging ontvangen om een trainingsdag mee te maken op één van onze vormingscentra in Midden-Nederland. Reeds in het najaar van 1969 wil de stichting met deze vakantiebesteding een begin maken. Er zijn reeds vele aantrekkelijke plannen. Indien u wilt en kunt meewerken dan wordt er graag op u gerekend.

Wij dienen er wel bij te vermelden, dat het in de bedoeling ligt de bekwaamheid van de medewerkers — via uiteraard de nodige instructie — te toetsen.

Het gaat hier om een o.i. belangrijk initiatief op grote schaal dat — willen wij de ook daarvoor in aanmerking komende ouderen onder ons een verantwoorde vakantiebesteding bieden — niet mag mislukken.

wijkcentra hadden tot op dat moment niets bijgedragen — en volgens de berichten zelfs geweigerd dat te doen — tot de meningsvorming vóór of tegen de vestiging van de chemische fabriek.

Het was per slot van rekening ook mogelijk geweest, dat B. en W. tegen, maar de inwoners van Amsterdam voor de komst van het bedrijf zouden zijn, omdat het aantal arbeidsplaatsen met plm. 25 uitgebreid zou worden.

In dit verband moet erop gewezen worden, dat de stedelijke Raad voor Maatschappelijk Welzijn, die — evenals de wijkcentra — inspraak en participatie wil bevorderen, geen enkel initiatief heeft genomen in de Progil-affaire en zich heeft opgesteld alsof de vestiging van het bedrijf niets te maken zou hebben met 'welzijn'. Zij verontschuldigt zich met — of verschuilt zich achter — het formele argument: de stichtingsacte is nog niet verleden. De vragen die dan onmiddellijk oprijzen, luiden: waarom geeft de Raad dan wel een periodiekje uit; waarom stuurt zij zure briefjes rond, waarin gezegd wordt, dat cursisten

25.000 mensen wonen, gaven plm. 250 mensen acte de présence. Het resultaat van deze hearing was, dat in de Gemeenteraadsvergadering werd gezegd: 'Het Geuzenveld is tegen.' Dit was een wat voorbarige conclusie. De dagbladen hebben een regel, dat iedere ingezonden briefschrijver telt voor plm. 100 abonnees. Mag deze regel, die maar een vuistregel is, overgeplaatst worden naar het bezoekcijfer van een hearing? Indien ja, dan is de conclusie 'Het Geuzenveld is tegen' gerechtvaardigd. Maar zolang nog niet is onderzocht hoe deze vuistregel ligt bij situaties als in het Geuzenveld, is voorzichtigheid geboden. Er zouden eens mensen kunnen zijn, die deze methode gebruiken — of misbruiken — voor minder goede doeleinden. Dat is zeker een duivelse zaak. In social action geïnteresseerde leden wordt aanbevolen na augustus hun radioblad goed te bestuderen. De VARA gaat een (aantal) uitzending(en) wijden aan social action. Indien mogelijk zullen vanuit het Centraal Bureau de afdelingen van datum en tijd op de hoogte worden gesteld.

H. van Dijk.

ALARM-SYSTEMEN TEN BEHOEVE VAN BEJAARDEN

Het komt nog al eens voor, dat in de krant een artikel verschijnt dat een bejaarde na dagen of weken dood in zijn woning wordt aangetroffen. Het is goed zich daarbij steeds te realiseren, dat de krant deze uitzondering (en dat is het gelukkig) een extra aandacht geeft, waardoor die uitzondering — juist ook door haar triestheid — sterk de aandacht krijgt. Ongetwijfeld zullen deze berichten velen geïnspireerd hebben tot het denken over mogelijkheden deze situaties te voorkomen. Er zijn reeds verschillende 'alarm-systemen' bekend. De S.O.S.-driehoek actie van het Nederlandse Rode Kruis kreeg daarbij zoveel aandacht in de pers, dat we ons die ongetwijfeld zullen herinneren. Toch kleven er verschillende bezwaren aan deze en andere alarmeringssystemen. In de eerste plaats dient de bejaarde een bepaalde actie te ondernemen (het plaatsen van de S.O.S.-driehoek voor het raam), waartoe hij wel eens niet meer in staat zou kunnen zijn, terwijl de driehoek voor het raam ook wel eens ongewenste individuen kan aantrekken.

Kortgeleden werd Humanitas benaderd met een van de laatste vindingen op het gebied van de alarmering. Dit is het z.g. 'Multi-safe' systeem van de heer A. J. J. van Lieshout uit Rotterdam.

Het doel van dit systeem is een dubbele alarmering via burens en via een lampje aan voor- en achterkant van de woning tot stand te brengen. Het betreft hier een zwakstroomkabel, die — via een transformator — op het lichtnet wordt aangesloten. Op deze zwakstroomleiding worden 2 knipperlampjes (voor de voor- en achterkant van de woning) en 2 belen bij de burens aangesloten. Verder zorgt een elektrische klok voor de inschakeling van de alarmering na een vooraf te bepalen aantal uren (als er althans niets zou worden gedaan ter voorkoming daarvan). Ook is het systeem op ieder willekeurig moment in te schakelen door middel van de 4 of 5 druk-schakelaars, die op elke gewenste plaats in de woning zijn aan te brengen.

Dit geheel kan voor de prijs van rond de f 55,- in de handel komen, mits er voldoende afname is. Het voordeel van dit systeem is dat het niet alleen in 'actief' alarm voorziet, doch ook in 'passief' alarm. Dit laatste is van belang als één van de knoppen niet kan worden ingedrukt. Het systeem moet echter wel passen in de verhoudingen binnen de wijk, waar de bejaarde woont. Het inschakelen van de burens eist de nodige voorbereiding, niet alleen moet de verhouding deze burenhulp mogelijk maken, doch er zal een duidelijke instructie moeten zijn van hoe te handelen als er een bepaalde noodsituatie ontstaat.

Een andere vorm van 'passief alarm', die de aandacht vraagt, is het systeem van de heer D. J. Eppink uit Zwijndrecht. Dit systeem heeft reeds in beperkte omvang zijn nut bewezen. Uit 'Op Leef tijd' (het orgaan van de Nederlandse Federatie voor Bejaardenzorg) van januari-februari 1969 nemen we daarover het volgende over: 'Het bijzondere van het systeem is, dat de bewoners van de 22 bejaardenwoningen in Barendrecht die aange-

sloten zijn op dit systeem zelf niets behoeven te doen. Het systeem gaat werken als de bejaarden niet actief zijn. Wanneer bijvoorbeeld de bewoner overdag in een periode van telkens vier uur nadrukkelijk is afgewezen van zijn normale bezigheden (naar toilet, wasbak, keuken e.d.) slaat het controlesysteem alarm. Op een bepaald punt (conciërgewoning of wijkcentrum) gaat een lampje branden dat correspondeert met het huisnummer. Via de intercom is er dan direct contact mogelijk met de bejaarde die hulp nodig heeft. De testperiode is vier uur.

Een bejaarde wie iets overkomt, maar zelf nog wel een van de alarmtrek-schakelaars of de intercom kan bereiken, kan zelf alarm slaan. Wie dat echter niet kan, moet helaas wachten tot het systeem na het verlopen van de testperiode alarm maakt.

Periode inkorten

De testperiodes van vier uur kunnen d.m.v. een klok ingekort worden tot iedere gewenste tijdsduur. Voor de bejaardenwoningen in Barendrecht heeft men de lengte bepaald in overleg met de huisartsen.

Begrijpelijk is dat de vaststelling van de periode afhankelijk is van de gezondheidstoestand en de wensen van de bejaarde.

Afluisteren niet mogelijk

Omdat men met de intercom werkt zou het mogelijk zijn dat de bejaarden worden afgeluisterd. Men heeft daar wat op gevonden. De intercom-installatie in de bedieningspost kan n.l. alleen worden ingeschakeld wanneer er alarm is gemaakt.

Aangezien er ook nog een kans bestaat dat de 'bewaker' in de bedieningspost iets kan overkomen, is het systeem zo gemaakt, dat automatisch iemand wordt gewaarschuwd als een alarm na een half uur niet is beantwoord.

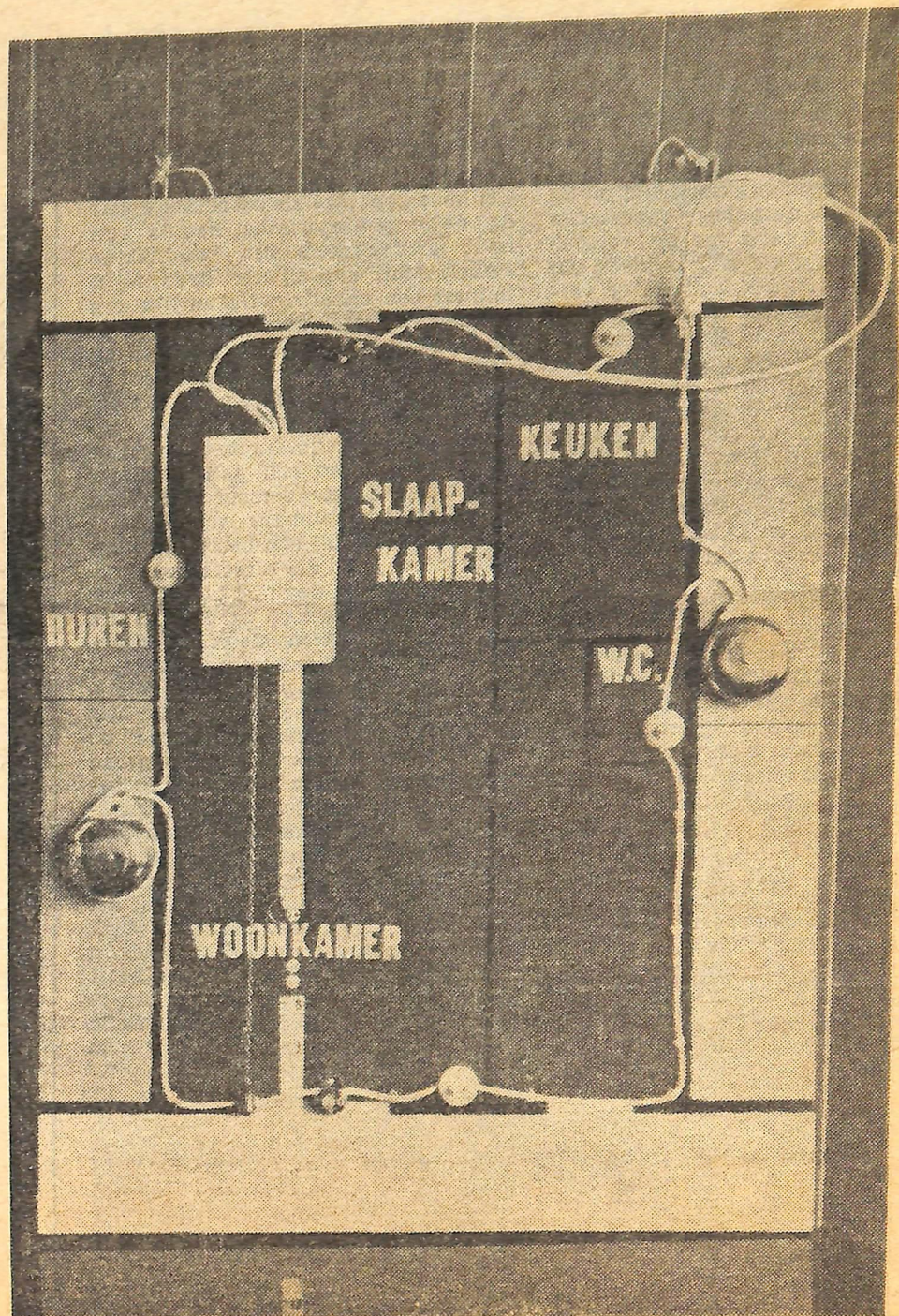
Onderzoek onder de leden van Humanitas

Met het doel meer te weten te komen over Humanitasleden zelf en hun houding tegenover Humanitas en de taken van de vereniging wordt, naar wij hopen, in de maand september een onderzoek gehouden in samenwerking met het sociaal-psychologisch instituut van de Rijksuniversiteit te Groningen. Met de uit dit onderzoek getrokken conclusies gewapend kan de vereniging zichzelf en zijn taken wat beter uitbouwen dan zonder.

Het onderzoek kan alleen succes hebben als IEDEREEN zijn medewerking verleent.

LEES DAAROM HET LEDENORGAAN 'van MENS tot MENS', dat in september zal verschijnen.

Ook de besturen zal worden gevraagd hun medewerking aan dit onderzoek te geven.

De kosten

Het is thans afwachten hoe deze alarmering in de praktijk voldoet. De bedoeling is meer woningen via een radioverbinding op dezelfde centrale post aan te sluiten. Afhankelijk van het aantal aansluitingen kost dit systeem vijfhonderd gulden per woning.

En nu maar afwachten. Ook hier geldt: hoe actiever de bejaarde hoe passiever het passieve alarm.

EEN GREEP UIT DE VELE ALARMERINGSSYSTEMEN.

Wij willen dit artikel over de alarmeringssystemen besluiten door het volgende overzicht van systemen die de aandacht verdienen.

'Alarmerende denneappel (koekoeks-klok).

Aan de muur een koekoeksklokje met

een metalen denneappel als gewicht. Het gewicht moet dagelijks worden opgetrokken. Gebeurt dat niet, dan maakt het langzaam omlaag zakken- de gewicht op een gegeven moment elektrisch contact met een ijzeren stripje dat beneden de klok (iets boven de plint) is gemonteerd.

De ijzeren strip staat via een zwakstroomtransformator in verbinding met een bel, die kan worden aangebracht boven de buitendeur. Het gevolg is dat de bel begint te rinkelen totdat de metalen denneappel uit de strip gehaald wordt.

Totale kosten: plus minus f 20,-.

Aluminium vis

In Duitsland introduceerde men enige jaren geleden de aluminium vis, die dezelfde functie heeft als de Engelse S.O.S.-kaart en die in geval van nood aan de knop van de buitendeur moet worden bevestigd.

Burenhulp

De waarschijnlijk meest ideale 'alarmering' is de burenhulp. Deze vorm van hulp functioneert door de toenemende verstedelijking helaas steeds minder.

S.O.S.-kaart

Uit Engeland is het idee afkomstig van de S.O.S.-kaart. Een stuk beschreven karton dat door de bejaarde voor het raam moet worden gehangen als hij hulp wenst.

S.O.S.-driehoek

In 1966 lanceerde het Nederlandse Rode Kruis de S.O.S.-driehoek, die in combinatie met een in het oog lopend opgehangen kaart met belangrijke gegevens, gebruikt kan worden als de S.O.S.-kaart.

Overgenomen uit: 'Op Leef tijd' van januari-februari 1969.

Wij meenden er goed aan te doen de alarmsystemen een wat grotere aandacht te geven. Dit te meer, omdat veelal bij nader onderzoek blijkt, dat een systeem niet steeds een waterdichte alarmering betekent.

J. T.